

19
MERYEM SÛRESİ

Mekke döneminde inmiştir. 98 âyettir. Bazı tefsir bilginlerine göre 58 ve 71. âyetler Medine döneminde inmiştir. Sûre, Meryem'in, oğlu İsa'yı nasıl dünyaya getirdiğini anlattığı için bu adla anılmıştır. Sûrede başlıca, tevhit inancını yerleştirmek amacıyla bazı peygamberlerin kıssaları ve kıyamet sahneleri konu edilmektedir.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

1. Kâf Hâ Yâ Ayn Sâd.[1]

2. Bu, Rabbinin, Zekeriya kuluna olan merhametinin anılmasıdır.

3. Hani o, Rabbine gizli bir sesle yalvarmıştı.

4. O, şöyle demişti: "Rabbim! Şüphesiz kemiklerim gevşedi. Saçım sakalım ağardı. Sana yaptığım dualarda (cevapsız bırakılarak) hiç mahrum olmadım."

5, 6. "Gerçek şu ki ben, benden sonra gelecek akrabalarım(ın isyankâr olmaların)dan korkuyorum. Karım ise kısırdır. Bana kendi tarafından; bana ve Yakub hanedanına varis olacak bir çocuk bağışla ve onu hoşnutluğuna ulaşmış bir kimse kıl!"

7. (Allah, şöyle dedi:) "Ey Zekeriyya! Haberin olsun ki biz sana Yahya adlı bir oğul müjdeliyoruz. Daha önce onun adını kimseye vermedik."

8. Zekeriyya, "Rabbim!" "Hanımım kısır ve ben de ihtiyarlığın son noktasına ulaşmış iken, benim nasıl çocuğum olur?" dedi.

9. (Vahiy meleği) dedi ki: Evet, öyle. (Ancak) Rabbin diyor ki:

---

1 . *Bu harflerle ilgili olarak Bakara sûresinin ilk âyetinin dipnotuna bakınız.*

"Bu, bana göre kolaydır. Nitekim daha önce, hiçbir şey değil iken seni de yarattım."[2]

10. Zekeriyya, "Rabbim, öyleyse bana (çocuğumun olacağına) bir işaret ver", dedi. Allah da, "Senin işaretin, sapasağlam olduğun hâlde insanlarla (üç gün) üç gece konuşamamandır" dedi.

11. Derken Zekeriya ibadet yerinden halkının karşısına çıktı. (Konuşmak istedi, konuşamadı) ve onlara "Sabah akşam Allah'ı tespih edin" diye işaret etti.[3]

12, 13, 14. (Yahya, dünyaya gelip büyüyünce onu peygamber yaptık ve kendisine) "Ey Yahya, kitaba sımsıkı sarıl" dedik. Biz, ona daha çocuk iken hikmet ve katımızdan kalp yumuşaklığı ve ruh temizliği vermiştik. O, Allah'tan sakınan, anne babasına iyi davranan bir kimse idi. İsyancı bir zorba değildi.

15. Doğduğu gün, öleceği gün ve diriltileceği gün ona selâm olsun!

16, 17. (Ey Muhammed!) Kitap'ta (Kur'an'da) Meryem'i de an.[4] Hani ailesinden ayrılarak doğu tarafında bir yere çekilmiş ve (kendini onlardan uzak tutmak için) onlarla arasında bir perde germişti. Biz, ona Cebrail'i göndermiştik de ona tam bir insan şeklinde görünmüştü.

18. Meryem, "Senden, Rahmân'a sığınırım. Eğer Allah'tan çekinen biri isen (bana kötülük etme)" dedi.

19. Cebrail, "Ben ancak Rabbinin elçisiyim. Sana tertemiz bir çocuk bağışlamak için gönderildim" dedi.

---

2. *7-10. âyetlerle ilgili olarak ayrıca bakınız: Âl-i İmrân sûresi, âyet, 40-41.*
3. *Zekeriyya (a.s.)'ın işaret yoluyla anlaşmak zorunda kalması, eşinin hamileliği konusunda, bir önceki âyette sözü geçen işaretin gerçekleştiğini gösteriyordu.*
4. *Allah'ın kudretine delil olmak üzere, Hz. Yahya'nın ilginç doğum olayı anlatıldıktan sonra, burada daha ilginç olan, Hz. İsa'nın babasız olarak dünyaya gelmesi olayı dile getirilmektedir.*

20. Meryem, "Bana hiçbir insan dokunmadığı ve iffetsiz bir kadın olmadığım hâlde, benim nasıl çocuğum olabilir?" dedi.

21. Cebrail, "Evet, öyle. Rabbin diyor ki: O benim için çok kolaydır. Onu insanlara bir mucize, katımızdan bir rahmet kılmak için böyle takdir ettik. Bu, zaten (ezelde) hükme bağlanmış bir iştir" dedi.

22. Böylece Meryem, çocuğa gebe kaldı ve onunla uzak bir yere çekildi.

23. Doğum sancısı onu bir hurma ağacına yöneltti. "Keşke bundan önce ölseydim de unutulup gitmiş olsaydım!" dedi.[5]

24. Bunun üzerine (Cebrail) ağacın altından ona şöyle seslendi: "Üzülme, Rabbin senin alt tarafında bir dere akıttı."

25. "Hurma ağacını kendine doğru silkele ki sana taze hurma dökülsün."

26. "Ye, iç, gözün aydın olsun. İnsanlardan birini görecek olursan, "Şüphesiz ben Rahmân'a susmayı adadım. Bugün hiçbir insan ile konuşmayacağım" de.[6]

27. Kucağında çocuğu ile halkının yanına geldi. Onlar şöyle dediler: "Ey Meryem! Çok çirkin bir şey yaptın!"

28. "Ey Hârûn'un kız kardeşi! Senin baban kötü bir kimse değildi. Annen de iffetsiz değildi."

29. Bunun üzerine (Meryem, çocukla konuşun diye) ona işaret etti. "Beşikteki bir bebekle nasıl konuşuruz?" dediler.

30. Bebek şöyle konuştu: "Şüphesiz ben Allah'ın kuluyum. Bana kitabı (İncil'i) verdi ve beni bir peygamber yaptı."

31. "Nerede olursam olayım beni kutlu ve erdemli kıldı ve bana

5. *Hz.Meryem'in çektiği doğum sancıları onun her kadın gibi doğurduğunu, İsa'nın ilâh olmadığını, onun her insan gibi bir kadından doğduğunu gösteriyor.*

6. *Rivayete göre Meryem'in kavmi İslâm'da bilinen orucun dışında sükût etmek suretiyle de oruç tutarlarmış. Bu âyet, onlarda böyle bir oruç şeklinin varlığına işaret etmektedir*

yaşadığım sürece namazı ve zekâtı emretti."

32. "Beni anama saygılı kıldı. Beni azgın bir zorba kılmadı."

33. "Doğduğum gün, öleceğim gün ve diriltileceğim gün bana selâm (esenlik verilmiştir)."[7]

34. Hakkında şüpheye düştükleri hak söze göre Meryem oğlu İsa işte budur.[8]

35. Allah'ın çocuk edinmesi düşünülemez. O, bundan yücedir, uzaktır. Bir işe hükmettiği zaman ona sadece "ol!" der ve o da oluverir.

36. Şüphesiz, Allah, benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir. Öyleyse (yalnız) O'na kulluk edin. Bu, dosdoğru bir yoldur.

37. (Fakat hıristiyan) gruplar, aralarında ayrılığa düştüler.[9] Büyük bir günü görüp yaşayacakları için vay kâfirlerin hâline!

38. Bize gelecekleri gün (gerçekleri) ne iyi işitip ne iyi görecekler! Ama zalimler bugün apaçık bir sapıklık içindedirler.

39. Onları, gaflet içinde bulunup iman etmezlerken işin bitirileceği o pişmanlık günüyle uyar.

40. Şüphesiz yeryüzüne ve onun üzerindekilere biz varis olacağız, biz! Ancak bize döndürülecekler.

41. Kitap'ta İbrahim'i de an. Gerçekten o, son derece dürüst bir kimse, bir peygamber idi.

42. Hani babasına şöyle demişti: "Babacığım! İşitmeyen, görmeyen ve sana bir faydası olmayan şeylere niçin tapıyorsun?"

43. "Babacığım! Doğrusu, sana gelmeyen bir ilim bana geldi.

7 . *Hz.İsa'nın, beşikte iken konuşması ile ilgili olarak ayrıca bakınız: Âl-i İmrân sûresi, âyet, 46; Maide sûresi, âyet, 110.*

8 . *Âyet şöyle de tercüme edilebilir: "İşte hakkında şüphe ettikleri Meryem oğlu İsa -hak söz olarak- budur."*

9 . *Hıristiyanların kimi, "İsa, Allah'ın oğludur", kimi, "İsa, bir ilâhtır", kimi de "İsa, üçlü ilâh anlayışının üçüncü elemanı olan oğuldur" demektedirler.*

Bana uy ki seni doğru yola ileteyim."

44. "Babacığım! Şeytana tapma! Çünkü şeytan Rahmân'a isyankâr olmuştur."

45. "Babacığım! Doğrusu ben, sana, çok esirgeyici Rahmân tarafından bir azabın dokunmasından, böylece şeytana bir dost olmandan korkuyorum."

46. Babası, "Ey İbrahim! Sen benim ilâhlarımdan yüz mü çeviriyorsun? Eğer vazgeçmezsen, mutlaka seni taşa tutarım. Uzun bir süre benden uzaklaş!" dedi.

47. İbrahim, şöyle dedi: "Esen kal! Senin için Rabbimden af dileyeceğim. Şüphesiz O, beni nimetleriyle kuşatmıştır."

48. "Sizi ve Allah'tan başka taptıklarınızı terk ediyor ve Rabb'ime ibadet ediyorum. Rabbime ibadet etmekle de mutsuz olmayacağımı umuyorum."

49. İbrahim, onları da onların taptıklarını da terk edince, ona İshak ile Yakub'u bağışladık ve her birini peygamber yaptık.

50. Onlara rahmetimizden bağışta bulunduk. Onlar için yüce bir doğruluk dili var ettik (güzel bir söz ile anılmalarını temin ettik).

51. Kitap'ta, Mûsâ'yı da an. Şüphesiz o seçkin bir insan idi. Bir resûl, bir nebî idi.[10]

---

10. *Nebî: İnsanın kendi gücüyle elde edemeyeceği bir haberi ya da hükmü Allah'ın kendisine vahyettiği kimsedir. Resûl ise, Allah'tan aldığı vahyin muhtevasını insanlara tebliğ etmek ve fiilen uygulamakla görevli bir nebîdir. Bu vahyin muhtevası yeni bir şeriat, yeni bir din düzeni olabileceği gibi, önceki bir peygamberin şeriatına uyup onu tebliğ etme emri biçiminde de olabilir. "Resûl, yeni bir kitap ve şeriat getiren, nebî de; yeni bir kitap ve şeriat getirmeyip, önceki bir peygamberin şeriatına tabi olarak onu uygulamak üzere gönderilen kimsedir. Veya tam tersine "Nebî yeni bir kitap ve şeriat getiren, Resûl ise, yeni bir kitap ve şeriat getirmeyip önceki peygamberin şeriatını uygulamak üzere gönderilen kimsedir" şeklindeki tarifler isabetli değildir. Zira, Kur'an-ı Kerim, yeni bir kitap ve şeriat getiren peygamberlere "Resûl" diye atıfta bulunduğu gibi, bu tariflerin aksine, yeni bir kitap ve şeriat getirmeyen Lût, Salih ve İl-*

52. Ona, Tûr dağının sağ tarafından seslendik ve kendisi ile gizlice konuşmak için kendimize yaklaştırdık.

53. Rahmetimiz sonucu kardeşi Hârûn'u bir nebî olarak kendisine bahşettik.

54. Kitap'ta İsmail'i de an. Şüphesiz o, sözünde duran bir kimse idi. Bir resûl, bir nebî idi.

55. Ailesine namaz ve zekâtı emrederdi. Rabb'inin katında da hoşnutluğa ulaşmıştı.

56. Kitap'ta İdris'i de an. Şüphesiz o, doğru sözlü bir kimse, bir nebî idi.

57. Onu yüce bir makama yükselttik.

58. İşte bunlar, Âdem'in ve Nûh ile beraber (gemiye) bindirdiklerimizin soyundan, İbrahim'in, Yakub'un (İsrail'in) ve doğru yola iletip seçtiklerimizin soyundan kendilerine nimet verdiğimiz nebîlerdir. Kendilerine Rahmân'ın âyetleri okunduğu zaman ağlayarak secdeye kapanırlardı.[11]

---

yas gibi bazı peygamberleri de "Resûl" diye nitelemektedir. (Bakınız: Şu'arâ sûresi, âyet, 143,162; Sâffât sûresi, âyet,123. Bu âyetlerin meallerinde geçen "peygamber" kelimeleri, "resûl" karşılığında kullanılmıştır.)

Görüldüğü üzere yukarıdaki tariflere, bu âyetler ve benzerleri ışığında bakıldığında onların isabetsizliği ortaya çıkmaktadır. Bu durum, tarifler yapılırken "Yeni bir şeriat ve kitab"ın temel kriter olarak alınmasından kaynaklanmıştır. Bu kriter tesbitinin hangi delil ya da delillere dayandığını söylemek mümkün değildir. Oysa, "Resûl" ve "Nebî" tariflerinde temel kriter, yukarıda verdiğimiz tarifte olduğu üzere vahy alma olayı olmalıdır. Ancak bu takdirde söz konusu hatadan kurtulmak mümkün olabilir. Bu duruma göre nübüvvet, mutlak manada Allah'tan vahy almak, risalet ise bu vahyin tebliğidir. Her ikisi de bir peygamberin, birbirini tamamlayan iki ayrı vasfıdır. Resûl olmak için nebî olmak yani vahy almak şart olduğu gibi, risaletsiz tebliğsiz bir nübüvvet düşünmek de mümkün değildir. Ancak Kur'an, duruma göre bir peygamberin bu iki vasfından birini, yahut öbürünü, ya da her ikisini birden öne çıkarmaktadır.

11. *Yakub, İbrahim (a.s)'in İsmail ve İshak'tan sonraki üçüncü oğludur.*

59. Onlardan sonra, namazı zayi eden, şehvet ve dünyevî tutkularının peşine düşen bir nesil geldi. Onlar bu tutumlarından ötürü büyük bir azaba çarptırılacaklardır.[12]

60, 61. Ancak tövbe edip inanan ve salih amel işleyenler başka. Onlar cennete, Rahmân'ın, kullarına gıyaben vaad ettiği "Adn" cennetlerine girecekler ve hiçbir haksızlığa uğratılmayacaklardır. Şüphesiz O'nun va'di kesinlikle gerçekleşir.

62. Orada boş söz işitmezler. Yalnızca (meleklerin) "selâm!" (deyişini) işitirler. Orada sabah akşam rızıkları da vardır.

63. İşte bu, kullarımızdan Allah'a karşı gelmekten sakınanlara miras kılacağımız cennettir.

64. (Cebrail, şöyle dedi:) "Biz ancak Rabbinin emriyle ineriz. Önümüzdekiler, arkamızdakiler ve bunlar arasındakiler hep O'nundur. Rabbin unutkan değildir."[13]

65. (Allah) göklerin, yerin ve bu ikisi arasındakilerin Rabbidir. Şu hâlde, O'na ibadet et ve O'na ibadet etmede sabırlı ol. Hiç, O'nun adını taşıyan bir başkasını biliyor musun?

66. İnsan, "Öldüğümde gerçekten diri olarak (topraktan) çıkarılacak mıyım?" der.

67. İnsan, daha önce hiçbir şey değil iken kendisini yarattığımızı düşünmez mi?

68. Rabbine andolsun, onları şeytanlarla beraber mutlaka haşredeceğiz. Sonra onları kesinlikle cehennemin çevresinde

---

12. *Âyetin son kısmı, "Onlar bu (tutumları)ndan ötürü cehennemdeki Gayya Vadisi'ni boylayacaklardır" şeklinde de tercüme edilebilir.*

13. *Müşriklerin, Ashab-ı Kehf, Zülkarneyn ve Nûh hakkındaki sorularına cevap vermeyen Hz.Peygamber, bu konuda hemen vahiy geleceğini umuyordu. Fakat vahyin gelişi on beş, yahut kırk gün gecikmişti. Bunun üzerine müşrikler, "Muhammed'i, Rabbi terk etti", diye alay etmişlerdi. İşte bu âyet müşriklere cevap olmak üzere Cebrail'in, Hz.Peygamber'e söylediği sözü aktarmaktadır.*

diz üstü hazır edeceğiz.

69. Sonra her bir topluluktan, Rahman'a karşı en isyankâr olanları mutlaka çekip çıkaracağız.

70. Sonra, oraya girmeye en lâyık olanları muhakkak ki en iyi biz biliriz.

71. (Ey insanlar!) Sizden cehenneme varmayacak hiç kimse yoktur. Rabbin için bu, kesin olarak hükme bağlanmış bir iştir.

72. Sonra Allah'a karşı gelmekten sakınanları kurtarırız da zalimleri orada diz üstü çökmüş hâlde bırakırız.

73. Âyetlerimiz kendilerine apaçık bir şekilde okunduğu zaman, inkâr edenler, inananlara, "İki topluluktan hangisinin bulunduğu yer daha hayırlı meclis ve mahfili daha güzeldir?" dediler.[14]

74. Biz onlardan önce, mal-mülk ve görünümü daha güzel olan nice nesilleri helâk ettik.

75. (Ey Muhammed!) De ki: "Kim sapıklık içinde ise Rahmân onlara, istenildiği kadar süre versin! Nihayet kendilerine vaad olunan azabı, ya da kıyameti gördüklerinde kimin yeri daha kötüymüş, kimin taraftarları daha zayıfmış bilecekler.

76. Allah, doğruya erenlerin hidayetini artırır. Kalıcı salih ameller, Rabbinin katında sevap bakımından da daha hayırlıdır, sonuç itibari ile de.

77. Âyetlerimizi inkâr edip "Bana elbette mal ve evlat verilecek!" diyen kimseyi gördün mü?[15]

---

14. *Allah'ın apaçık âyetlerini işitip onlara nazire yapmaktan âciz kalan inkârcılar, maddî ve dünyevî varlıklarıyla övünmeye başladılar. Bu âyet, onların bu yüzeysel düşüncelerine işaret etmektedir.*

15. *Bu âyet ile bir sonraki yetmiş sekizinci âyet, Mekkeli müşriklerden Âs b. Vâil hakkında inmiştir. Rivayete göre, ashaptan Habbâb b. Eret, Âs b. Vâil'deki alacağını istemiş, o da, "Siz öldükten sonra diriltileceğinizi, cennette altınların, gümüşlerin bulundu-*

78. Gaybı mı görüp bilmiş, yoksa Rahmân'dan bir söz mü almış?
79. Hayır! (İş onun dediği gibi değil). Biz, onun söylediklerini yazacağız ve azabını arttırdıkça arttıracağız!
80. Onun (ahirette sahip olacağını) söylediği şeylere biz varis olacağız ve o bize tek başına gelecek.
81. Onlar, kendileri için kuvvet ve şeref (kaynağı) olsunlar diye, Allah'tan başka ilâhlar edindiler.
82. Hayır! İlâhları, onların ibadetlerini inkâr edecekler ve kendilerine düşman olacaklar.[16]
83. Kâfirlerin başına, onları durmadan (günaha ve azgınlığa) tahrik eden şeytanları gönderdiğimizi görmedin mi?
84. Ey Muhammed! Şu hâlde, onların azaba uğramalarını istemekte acele etme. Biz onlar için ancak (takdir ettiğimiz günleri) sayıp durmaktayız.
85, 86. Allah'a karşı gelmekten sakınanları Rahmân'ın huzurunda bir elçiler heyeti gibi toplayacağımız, suçluları da suya koşan susuz develer gibi cehenneme sevk edeceğimiz günü düşün!
87. Rahmân'ın katında söz almış olanlardan başkaları şefaat hakkına sahip olmayacaklardır.
88. Onlar, "Rahmân, bir çocuk edindi" dediler.
89. Andolsun, siz çok çirkin bir şey ortaya attınız.
90, 91. Rahman'a çocuk isnat etmelerinden dolayı neredeyse gökler parçalanacak, yer yarılacak, dağlar yıkılıp çökecektir!
92. Hâlbuki Rahmân'a bir çocuk edinmek yakışmaz.
93. Göklerdeki ve yerdeki herkes Rahman'a kul olarak gelecektir.
94. Andolsun, Allah onları ilmiyle kuşatmış ve tek tek saymıştır.

ğunu iddia ediyorsunuz ya, işte sana olan borcumu orada ödeyeceğim. Çünkü orada bana mal ve evlat verilecek" demişti.

16 . *Putların, müşrikleri yalanlamaları ile ilgili olarak bakınız: Yûnus sûresi, âyet, 28.*

95. Onlar(ın her biri) kıyamet günü O'na tek başına gelecektir.

96. İnanıp salih ameller işleyenler için Rahmân, (gönüllere) bir sevgi koyacaktır.

97. (Ey Muhammed!) Biz, Allah'a karşı gelmekten sakınanları Kur'an ile müjdeleyesin, inat eden bir topluluğu da uyarasın diye, onu senin dilin ile (indirip) kolaylaştırdık.

98. Biz onlardan önce nice nesilleri helâk ettik. Onlardan hiçbirini hissediyor yahut onların bir fısıltısını olsun işitiyor musun?

